

Ἰν ὅπως διδοῦνται Συναγώνη Λαοφιλῶν
μετ' ἀσπασμῶν
ὁ Π. Χρῆστος

ΓΜ9732

ΛΟΓΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ὑπὸ

Π. ΧΙΣΤΟΥ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΜΙΑΝ ΤΩΝ ΛΕΙΨΑΝΩΝ

ΤΗΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΚΑΡΟΥΤΣΟΥ

συζύγου τοῦ ἀρχιστρατήγου

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

ἐν τῷ Ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῶν Λατίνων ἐν μηνὶ Ἰανουαρίου 3 τοῦ ἔτους 1863, ὅτε ἐτελεῖτο ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον αὐτῆς κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Γενναίου στρατηγοῦ Ἰωάννου Κολοκοτρώνη, ἀνακομίζοντος τὰ ὅσα τῆς μητρός του.

— — —

Ἀπέθνησκειν ἡ Αἰκατερίνη Καρούτσου ἀπὸ Λεοντάρει τῆς Πελοποννήσου καὶ συζυγος τοῦ τότε μαγίρου καὶ εἰτα ἀρχιστρατήγου Θεοδώρου Κολοκοτρώνου εἰς τὴν Ζάκυνθον τῷ 1820 κατὰ μῆνα Αὐγούστου. Ἐθάπτετο εἰς τοῦτον τὸν ναὸν τοῦ τροπαιοφόρου Γεωργίου τῆς οἰκογενείας Λατίνων, ὅπου ἠρχίζετο ὁ Ζακύνθιος μετ' Πελοποννήσιον, Ρουμελιώτην καὶ Ἑπτανήσιον νὰ ἀποφύγῃ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν ἐλευθερίαν. Ὁ συζυγος τῆς Αἰκατερίνης, ὁ ἀρχιστρατῆγος, ἀφ' ὅτου ἀφῆλ' ἀγάπην πρὸς τὴν συζυγον, ἐκθύβαλε ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς τὰ κόλυσιν κατὰ τὰς ὁδοὺς καὶ σπράντα. Μετ' ὀλίγον ἐπροσκύνει τὸ

ΙΑΚΟΒΑΤΕΩΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΕΙΞΗΤΗΡΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

μνημα, καὶ ἀπεχειρέτα τὴν σύζυγον· κρατῶν δὲ τὴν σπάθην τοῦ Λεωνίδου, ἔφρευγεν ἀπὸ τὴν φιλόξενον ταύτην γῆν, τὸ καταφύγιον τοῦ σκλαβωμένου, καὶ ἐσώζετο εἰς τοῦ Μούρτσινου· ἔπιανε τοὺς Τούρκους εἰς τὴν Καλαμάταν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπροσκάλει ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀνάστασιν, διὰ νὰ ἐκδικηθῶσιν αἵματα μιλιοῶν ψυχῶν, καὶ νὰ καταπαύσωσι 400 χρόνων ἀτιμώσεις, ὑποδουλώσεις καὶ καταστροφὰς τῆς μητρὸς τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ, τῆς πρώτης Εὐρωπαϊκῆς γῆς, ὅπου ἐγεννήθη ἰσὺς τοῦ ἐλευθερίου, ἐξ-ηφανίσθη σκότος ψευδοθείας, καὶ ἔλαμψε φῶς θεογνωσίας.

Ἐπειτα ἀπὸ 42 χρόνους ἐπανέρχεται καὶ ὁ Γενναῖος υἱὸς τῆς Αἰκατερίνης Ἰωάννης Κολοκοτρῶνης εἰς τὴν Ζάκυνθον, τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς του· καὶ ἐκπληρῶν καθήκον υἱῶν πρὸς φιλοστόργους γονεῖς, τρέχει εὐθὺς εἰς τὸν ἴδιον ναὸν, εὐρίσκει τὸ μνημα τῆς μητρὸς· γονατίζει καὶ προσκυνεῖ τὸν τάφον τῆς, ὅχι πλέον ὡς σκλάβος τοῦ ἀγαρινοῦ, ὅχι ὡς περιφρονημένος βραχίτης, ὅχι ὡς παιγνιδιάρικον παιδίον, ἀλλ' ἐλεύθερος ἐλευτέρου βασιλείου ὑπῆκοος, φωτοβολῶν ἀπὸ καρδίας γενναιοψυχίαν καὶ καρτερίαν, γεμάτος δόξης καὶ εὐφημίας, πλήρης πολυετοῦς πειραματικῆς ὀρθονοίας καὶ πατραγαθίας.

Εἶτα προχωρεῖ βαθύτερον εἰς τὸ μητρικὸν μνημα· ἀναγκάπτει τὸ χῶμα, ξεθάπτει τὰ κόκκαλα, τὰ πλύνει μὲ καθαρὸν νερὸν ἀπὸ τὴν βρύσιν ἐκεῖνην, ὅπου ἔπιε ὁ πατήρ του, καὶ ἐδρόσισε τὰ φλογισμένα ἀπὸ τὴν τυραννίαν σπλάγχχνα του. Τὰ βαντίζει μὲ τὸ ροδόσταγμα τῆς ἀνθοστολίστου νήσου μας, τὰ βρέχει μὲ τὰ δάκρυά του, τὰ ἀσπάζεται, τὰ φιλεῖ φίλημα σεβασμοῦ, ἀγάπης, τιμῆς, πατριωτισμοῦ, ἐλευθερίας. Προσκαλεῖ τὸν Πανιερώτατον Ἐπίσκοπόν μας Κοκκίνην, ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος πρῶτον ἐφημερεύων εἰς τὴν Ὀδηγήτριαν συνεδόξαζε τὸν Θεὸν μὲ τοὺς Ζακυνθινομωραῖτας διὰ τὴν εὐδόωσιν τοῦ ἀγῶνος. Ἦδη ἀναίμακτος θυσία προσφέρεται παρὰ τοῦ Ἐπισκόπου εἰς τὸν θρόνον τοῦ ἀδικάστου κριτοῦ τοῦ κόσμου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν γονέων, ἀδελφῶν, τέκνων καὶ γνωρίμων τῆς Αἰκατερίνης καὶ τοῦ Θεοδώρου. Συμπαρίσταται εἰς τὴν τελετὴν καὶ ὁ γενναῖος υἱός. καὶ πρὸς τὰς δεήσεις εἰς τὸν Θεόν, ἐκφέρει δάκρυα συγκινήσεως καὶ ἀσπασμοῦ πρὸς τοὺς συναδέλφους τοῦ Ζακυνθίου. Δεχόμεθα καὶ ἡμεῖς τοὺς ἀσπασμούς τούτου· συνεκφωνοῦμεν τὸ «αἰώνια ἡ μνήμη» πρὸς τοὺς ἀποθαμένους του· συνανευθυμούμεθα τὰ ἔργα τῶν πατέρων μας, συνευφραίνόμεθα διὰ τὴν ἐθνικὴν παλιγγενεσίαν μας.

Θρησκευτικώτατον τοῦτο τὸ ἔργον, πανιερώτατε Δέσποτα, ὅτι συνδέει τὸ ἐπὶ γῆς φθαρτὸν τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν εἰς οὐρανὸν ἀθανασίαν του. Ὅσιον καὶ ζῆλωτὸν τὸ καθήκον τούτου τοῦ Γενναίου υἱοῦ, ὃ Πατέρες καὶ Μητέρες, ὅτι παραδειγματίζει εἰς τὰ τέκνα σας ἀξιότιμον χρῆσιν υἱικοῦ σεβασμοῦ πρὸς πολυποθήτους γονεῖς. Κατάλληλος συγκαιρὶς, ὃ φιλοθενέστατοι Ζακύνθιοι, ὅτι ἀνευθυμούμεθα πάλιν τὰς πατριωτικὰς ἀρετὰς τῶν πατέρων μας.

Ναὶ, Κύριοι, ἡ παρούσα στιγμή εἶναι στιγμή θρησκευτικῇ, στιγμή καθήκοντος, στιγμή φιλοπατρίας. Καὶ ὁ μὲν ἀρχαῖος Ἕλλην στερημένος τοῦ φωτός τῆς θείας ἀποκαλύψεως, θεοποιῶν ἔλπην τὴν ὕλην, καὶ εἰς ὅλα τὰ ἰδανικά τῆς θεότητος αὐτῆς δίδων μορφάς, πάθη, καὶ κλίσεις ὁμοίας ἑαυτοῦ, ἐφαντάζετο καὶ τὰ μετὰ θάνατον εὐφρόσυνα ἢ λυπηρὰ, καθ' ὅσον τοῦ κόσμου λύπη ἢ ἡδονὴ ἐπρόσβαλλε τὰς αἰσθήσεις του.

Καὶ διὸ κοκυτοί, καὶ πυριπλεγέθοντες Κέρβεροι καὶ Γύπες ἦσαν αἱ μετὰ θάνατον ὁδὸναι τῶν· νῆσοι δὲ μακάρων καὶ ἡλύσια πεδία ἑσπερίων ἀπὸ ῥόδα καὶ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων ἐνέπνεον καὶ ἔτρεφον τὰς ψυχὰς τῶν μακαρίων του.

Τροχὸς ἄρματος γὰρ οἶα,

Βίος τρέχει κυλισθεῖς·

Ὁ λίγη δὲ κεισομέσθα

Κόρις ὁστέων λυθέντων.

Ἀλλ' ὁ χριστιανισμὸς φωτίσας μὲ τὴν θεῖαν του ἀποκάλυψιν τὸν νεώτερον Ἕλληνα, ἀπέχων πάσης ὑλικότητος, καὶ πραγματικῶς τὸν ἀνθρώπον βουλόμενος νὰ σύρῃ ἀπὸ τὴν φαινομένην φθαρτότητα εἰς τὴν ἀληθὴ ἀυλότητα τοῦ πνεύματος, καὶ θεωρῶν τὰ ἐγκόσμια ὡς πρόσκαιρον δοκιμὴν τῆς ἀρετῆς, ἥτις θὰ μεταβιβάσῃ τὸν ἀνθρώπον εἰς τὴν οὐράνιον μακαριότητα, διακηρύττει διὰ τῶν θεῶν γραφῶν του «ψυχὰι δικαίων ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἄψεται αὐτῶν βάσανος·» ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι· ἀλλ' αἱ ψυχὰι αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσονται· διὸ πρὸς σέ, Κύριε, κεκραξομαι ὁ Θεός μου».

Ἡ ψυχὴ λοιπὸν τοῦ Χριστιανοῦ, τοῦ δικαίου, τοῦ ἐργασθέντος ἐν τῷ κόσμῳ τὸ ἀγαθόν, τοῦ κοπιήσαντος ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ του, τοῦ αγωνισθέντος ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, ἐν χειρὶ Θεοῦ κατέχεται. ἔκει κυματίζει εἰς τὰ ἀφθαρτα κύματα τοῦ θεοῦ φωτός· ἀγάλλεται ἐν εἰρήνῃ· συνευφραίνεται μετὰ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἁγίων. Καὶ διὸ ὀρθῶς κράζει καὶ δέεται ἡ ὀρθόδοξος ἡμῶν ἐκκλησία διὰ τῶν θεῶν λειτουργῶν, διὰ τῶν πιστῶν τέκνων τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐνθα ἀπέδρα λύπη καὶ στεναγμός.

Διὰ ταῦτα καὶ ἡμεῖς σήμερον συναχθέντες εἰς τοῦτον τὸν ναόν, καὶ ἔχοντες ἐνώπιον ὅσα εὐσεβοῦς καὶ φιλοπατρὶου οἰκογενεῖας, κρᾶζομεν μετὰ τῶν ἱερέων πρὸς τὸν Κύριον, ἀναμνησκόμεθα τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, συναισθανόμεθα ἐκπλήρωσιν καθηκόντων διὰ τὰ ἐπὶ γῆς καὶ πρὸς οὐρανόν. Ὁφέλιμος τοιαύτη περὶπτωσις. Ὦντως ἀπαύγασμα χριστιανικῆς καὶ πατριωτικῆς ἀρετῆς.

Ἐνθυμοῦμαι, Κύριοι, ἐφέτως περιηγούμενος τὴν ὥραιαν Ἰταλίαν, ὅτε ἐπεσεπτύμην τὸν ἐν Φλωρεντίᾳ ναὸν τοῦ ἑσταυρωμένου, ὅπου δόξα, σοφία, τέχνη καὶ πατριωτισμὸς διεγείρει λαμπρὸν καλλιτε-

μοί μου και ἐπὶ τοῦ κυβουρίου τῆς Αετίτσας Βοναπάρτου και ἔλεγον μὲ τὸν συλλογισμόν μου· τὴν τὸν λίθινον τοῦτον σαρκοφάγον ἐλύθησαν τὰ κόκκαλα μεγάλης Βασιλομήτορος, τὰ ὅποια ἐν τῇ ζωῇ ἐβλάστησαν τέσσαρας βασιλεῖς· και αὐτὸν τὸν μέγαν Αὐτοκράτορα Ναπολέοντα, τοῦ ὁποῦ—

»τὸ ἡμῖς τῆς σφαίρας ἔφεξε στὰ σπάργανά του·

»και τὸ ἄλλο ἡμῖς τῆς ἔφεξε στὰ σάβανά του.

—ἀλλ' ἀπὸ τοὺς βλαστούς τῆς Αετίτσας διακοσίῳν μιλιονίων ψυχῶν τύχει εὐημερίας και ἀθλιότητος ἤνθισαν, ἐκάρπησαν, κατεκόπησαν, ἐξωλοθρεύθησαν διὰ τὰς φιλοδόξους δυναστείας τῶν Βοναπαρτιδῶν. Βεβαίως, Κύριοι, δὲν εἶναι ἀληθινὸν μεγαλεῖον δόξης, ὅποιον στηρίζεται ἐπὶ ἐγωϊσμοῦ και φιλοδόξου ἰδιοπαθείας. Τὸ μέγα ἔργον μεγαλεπιδόλου ἀνδρὸς ἐξαστράπτει εἰς τὴν αὐταπάρνησιν διὰ κοινωφελείαν και κοσμοσωτήριον εὐεργεσίαν. Καὶ τοιαῦται λαοσωτηριωδέστεραι ἰδέαι, κοσμοφελέστεραι στοχασμοί, δικαιολογώτεραι ἐπιχειρήσεις περὶ ἀληθινοῦ μεγαλείου μοὶ ἐμπνέονται ἀπὸ τὸ κιβώτιον τοῦτο, ἅπου βλέπω μέσα τὰ κόκκαλα τῆς Αἰκατερίνης.

Αὐτὰ εἶναι κόκκαλα, ποῦ βγαλμένα

Τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά,

Και σὰν πρῶτ' ἀνδρειωμένα

Χαίρει, ὦ! χαίρει ἡ ἐλευθερία!

Ναί, Κύριοι, ὁ σύζυγος τῆς Αἰκατερίνης και οἱ βλαστήσαντες υἱοὶ ἐκ τῶν σπλάγχθων τῆς, ὡς και πᾶς ἄλλος συνεργάτης αὐτῶν εἰς τὸν ἱερὸν ὑπὲρ πίστεως και πατρίδος ἀγῶνα ὠρίμασαν καρποὺς, οἱ ὅποιοι ἔθρεψαν αὐταπάρνησιν δι' εὐσέβειαν, πατραγαθίαν και φιλανθρωπίαν. Αὐτοὶ κατεπολέμησαν τὴν τυραννίαν, κατενίκησαν τὸν ἐγωϊσμόν και τὴν φιλοδοξίαν, και ἀνέδειξαν τὴν Ἑλληνικὴν ἐλευθερίαν περιχαρῶς νὰ διατρέχῃ τὴν Ἀνατολὴν και νὰ προσφέρῃ τὴν τυραννοφόνον χεῖρα τῆς εἰς ὅλους τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς τῆς. Διότι τί ἦτον ἡ Ἑλλὰς ἐπὶ τῆς ζωῆς τῆς Αἰκατερίνης; τί ἐποίησεν μετὰ τὸν θάνατόν τῆς; πόσον ἐπέκτεινε τὴν ἰδέαν τοῦ μεγαλείου τῆς; Ἐξῆς εἰς τὴν σκλαβίαν ὁ Ἕλληνας ἄδικος ἄρπαξ κατεῖχε τὴν γῆν τῶν προγόνων του. Ἐρπονέτο ἀδιακρίτως πατήρ, μήτηρ, υἱός, σύζυγος, συγγενής· ἐστερεῖτο τῶν κτημάτων του, τὸ εὐμορφόν του ἀγόρι ἐχόρταιπε τὴν ἡδυπάθειαν τοῦ τυράννου· περιφρονεῖτο ἡ θρησκεία του· νόμοι ἀνόσιοι και τὸ αὐθαίρετον τοῦ Μουσολίμου ἐξυγῶν τὸν τράχηλόν του· ἐκρύπτετο εἰς ταῖς σπηλῖαις ὁ ἀδύνατος· ἐτάζετο ὁ ἀνδρῆς εἰς τὰ ὄρη

Ἐκεῖ καλῶς εἶχε τὰ βουνά

Και σκέπασμα τὸν οὐρανόν·

Τρώει μαρμαίει γιὰ μὲν,

Τὰ βόδια γιὰ προσβάλλει.

Ἡνέει αὐτὸς ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ τυράννου· σχηματίζει ἐλπίδας σωτηρίας· ἡ θρησκεία τὰς ὑποθάλλει· ἡ ἀγάπη τὸν ἐνθουσιᾷ· ὁ γαυρὸς τὸν βοηθεῖ. Πτωχὸς, ἄπορος, χωρὶς πολεμοτέχνα ἐφόδια, ἀνευτινὸς βοηθείας δυνάστου τῆς γῆς, μόνον τὸ δίκαιον ἔχων ὑπὲρ αὐτοῦ, μόνος του ἀγωνίζεται νὰ θραύσῃ τὰς ἀλύσεις του· νὰ πλύνῃ εἰς 7 χρόνων τὰ αἵματα ὅτι ἐγκλημα εἶχεν αὐτὸς και οἱ πατέρες του· νὰ γράψῃ εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν χάρτην ἐλεύθερον πολιτείαν· ν' ἀνακτήσῃ ἐθνικὰ δικαιώματα, νὰ παύσῃ τὰ δεινὰ του. Ὁ ἡρωϊσμός του θαυματουργεῖ. Κινεῖ ἡ καρτερία του βασιλεῖς κραταιοὺς εἰς φιλανθρωπίαν, οἵτινες πρότερον ἀφώριζον τὴν ἐπαναστάσιν του ἀπὸ τὰς συνόδους των εἰς τὰ παλάτια τῆς Βερόνας ὡς δυναστοφθόρον καρβονερίαν· και ἔπειτα γίνονται και αὐτοὶ συναγωνισταί του, και βραβεύουσι τὸν δίκαιον ἀγῶνα του μὲ στέμμα και σκήπτρον βασιλείας. Αἱ ἐπιθυμίαι του μεγάλαι, ὅσον μεγάλη ἡ καταγωγὴ του· μεγαλεπήβολοι αἱ ἀξιώσεις του, ὅσον μεγαλεπήβολος ὁ πολιτισμὸς τῶν προγόνων του· θέλει νὰ στήσῃ μέχρι οὐρανοῦ τὴν πυραμίδα τοῦ μεγαλείου του, ὅπως λαμπρότερον τὸ φῶς τῆς θείας σοφίας δι' ἔργων εἰρήνης και ἀγάπης πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα διαχέηται εἰς τὴν ζοφερὰν Ἀνατολὴν.

Κατ' ἐκείνας λοιπὸν τὰς ἡμέρας στεναγμῶν και ἐλπίδων ἐκόπτετο ἡ κεφαλὴ τοῦ πατρὸς τῆς Αἰκατερίνης διὰ νὰ ἀρπάξωσιν οἱ τύραννοι τὴν περιουσίαν του. Ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, τοῦ ὁποῦ οἱ γονεῖς ἐπὶ τέσσαρας γεννεὰς ἀπὸ τὰ ὄρη τῆς Καρύταινας αἰωνίως ἐμάχοντο τὴν τυραννίαν, δλόκληρον ὄρμαθὸν πολυαριθμοῦ οἰκογενείας ὀλοκαυτόνουντες ἐπὶ τοῦ θωμοῦ τῆς πατρίδος, συσφίγγεται διὰ γαμικοῦ δεσμοῦ. Ἡ κρινοδάκτυλος κόρη τοῦ Καρούτσου δυστυχούσα εὗρίσκει προστασίαν εἰς ἀνδρειωμένον νυμφίον, και γλυκυδύζαστο ἐτοιμάζει γάλα ἀνδρείας και ἐλευθερίας. Οὕτως ὁ γάμος των εὐλογεῖται παρὰ τοῦ Χριστοῦ, και καρποφορεῖ ἐκδικητὰς τοῦ ἀθώου χυνομένου χριστιανικοῦ αἵματος, ἀγωνιστὰς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν ὁμοδούλων, πατριώτας γενναίους και μεγαλοφυεῖς, ἐτοιμοὺς εἰς θυσίαν και αὐταπάρνησιν διὰ τὴν δόξαν θρησκείας και πατρίδος. Σώζεται ἡ Αἰκατερίνα μὲ τὰ τέκνα τῆς εἰς τὴν νῆσον μας ἀπὸ τὴν σπάθην τοῦ Ἀγαρινοῦ. Γεννᾷ ἐδῶ τὸν Γενναῖον Ἰωάννην και τὸν Κουλιτῖνον. Αὐτὴ και ὁ σύζυγός τῆς εὗρίσκουσι τὴν φιλοξενίαν τοῦ Ζακυνθίου ὄλως χριστιανικὴν, ἑλληνικὴν, ἀδελφικὴν, περιποιητικὴν, πρόθυμον εἰς συνδέσεις και συναγωνισμοὺς ὑπὲρ τοῦ ὁμοεθνοῦς. Ἐδῶ οἱ διδάσκαλοι Μαρτελάος και ὁ Παπᾶ Θεοδώσιος διδάσκουσι εἰς τὰ τέκνα των τὰς προγονικὰς ἀρετὰς. Πατήρ και μήτηρ ἐμπνέουσιν εἰς τὰ παιδιά των τὴν εὐσέβειαν και τὴν πίστιν εἰς τὸν Χριστὸν θρησκείαν ἀγάπης και ἰσότητος. Διδάσκει αὐτὰ ὡς

ΠΑΠΑΘΕΩΔΩΣΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΕΥΣΤΡΙΑΝ ΠΡΟΣ ἙΛΛΗΝΑΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

εἰμὴ ὅταν μάχωνται διὰ νὰ καταφέρωσιν εἰς τοὺς ἀδελφούς των τὰς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, τὴν δικαιοσύνην τοῦ νόμου, τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος. Διὰ ταῦτα ὁ στρατηγικὸς Θεόδωρος καὶ ἡ φιλόπατρις Λι-κατερίνα δὲν διεγείρουσιν εἰς τὴν καρδίαν τῶν τέκνων των ἐκδικήσεις καὶ σκληρὸν θυμὸν δι' ἀχρεαγίαν χρημάτων καὶ ἀνάνδρον μνησι-καλίαν. Δὲν τὰ ἐρμηνεύει ὁ ἀνδρειωμένος πατὴρ ὡς κλέπται δολο-φόνοι κρυμμένοι εἰς λάκκους νὰ φονεύωσιν ἀδιακρίτως ὁμοπίστους καὶ ἀπίστους, νὰ αἱματοχυλίζωνται εἰς ἀνάνδρον αἶμα, νὰ καυχῶνται εἰς ψευδὴ καρτερίαν. Ἀλλὰ μὲ σημαίης σταυροφόρους, μὲ διάπλατα στήθη γεμάτα θάρρος καὶ ἀνδρείαν, μὲ χεῖρ παλικαρίστιον ἀπὸ με-τερίζι εἰς μετερίζι, ἀπὸ κάμπον εἰς κάμπον, ἀπὸ ντάπιαν εἰς ντά-πιαν, ἀπὸ ταμποῦρι εἰς ταμποῦρι νὰ μάχωνται, νὰ κτυπῶνται, νὰ τουρκοφονεύωσι, νὰ κολυμβῶσι εἰς τὸ αἶμα ὑπὲρ τοῦ δυναστευομένου κατὰ τοῦ δυνάστου, ἵνα καθαρισθῶσιν ἀπὸ ταῖς Κολοκοτρωνεῖαις ἀμαρτίαις, καρτεροψυχῶντες ὑπὲρ τοῦ δικαίου κατὰ τοῦ ἀδίκου, ὑ-πὲρ ἐλευθερίας κατὰ τυραννίας.

Ναὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ναὸν, ὅπου εἴμεθα τώρα, τὰ τέκνα τοῦ Κο-λοκοτρῶνη εὐρίσκουσι στημένην τὴν κολυμβήθραν τοῦ ἐθνικοῦ των βαπτίσματος· εἰς αὐτὴν βαπτίζονται ἔχοντες ἀνάδοχον τὸν ἰδιὸν των πατέρα. Εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ὀρκίζονται καὶ οὗτοι, ὅπου ὁ πατὴρ ἐπίθωνεν τὴν χεῖρα, καὶ ἐλάμβανε τὴν ὑπογραφήν τοῦ Χριστοῦ διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐνώπιον μαρτύρων τοῦ Παγγάλου, τοῦ Ἀναγνωσταρᾶ, τοῦ Νικήτα, τοῦ Πετιμεζᾶ, τοῦ Κουλιόπουλου, τοῦ Σακαλῆ, τοῦ Καλύβα, τοῦ Κούστη, τοῦ Τα-γιαπιέρρα, τοῦ Βλαχόπουλου, τοῦ Βαρβίου, τοῦ Πανταζῆ, τοῦ Ρώμα, τοῦ Βιλαέτη, τοῦ Φλαμπουριάρη, τοῦ Βούτου, τοῦ Δραγῶνα, τῶν Λεονταρίτων, τοῦ Ἑλλήνα, τοῦ Συγούρου, τοῦ Καρβελλᾶ, δίδεται αὕτη ἡ ὑπογραφή ἀπὸ τὸν Χριστόν· ὅτι αὐτοὶ ὑπόσχονται νὰ ἀποπλύνωσι τὰς ἀνομίας των μὲ τὸ αἶμα των· καὶ διὸ δὲν τὴν τραβᾷ ὀπίσω ὁ Θεὸς τῶν Ὁρθοδόξων. Ὁ ἱερεὺς Ἀνθιμος Ἀργυ-ρόπουλος δένει εἰς τὸ ἐπιτραχῆλι τοῦ τοῦτο τοῦ συμφωνητικόν, καὶ καταγράφει εἰς τὸ βιβλίον τῆς ἀθανασίας τὰ ὀνόματα τοσούτων ἐδῶ ὀρκισθέντων Πελοποννησίων Ἡπειρωτῶν, καὶ Ζακυνθίων εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἐθνικῆς φιλίας.

Ἄχ πόσαι φοραὶ ἐδῶ εἰς αὐτὰ τὰ οἰκήματα εἰς τὸ πλάτωμα τοῦτο, καθήμενοι οὗτοι γύρω τὸ σταυροπόδι ἐστέναξαν, ἐκλαυσαν τὰς δυστυχίας τῶν ὁμοπίστων, καὶ συνεσκέφθησαν διὰ τὴν θρα-πίαν τῆς ἐθνικῆς πλῆγης; Πόσαι φοραὶ εἰς ἐκεῖνας τὰς πορτο-γαλέας καὶ τὰς κυτρίας, εἰς ἐκεῖνο τὸ τριανταφυλλόμενον ἔδα-φος τοῦ περιβολίου, ὑποκάτω εἰς ἐκεῖνας ταῖς ἐλαίαις τοῦ ὑψώμα-τος οἱ πατέρες σας, ὧ συμπολίται Ζακύνθιοι, μετὰ τῶν ἀνδρειω-μένων ἐκείνων καπετανέων ἐμάντευσαν μὲ τὴν σπάλαν τοῦ σφα-κτοῦ των ὡς ποταμούς τὰ τουρκικὰ αἵματα, καὶ εἴτα ἐνθουσια-

σμένοι ἀπὸ τὸ καλὸν μάντευμα, ἔσυραν τὸν Ἑλληνικὸν χορὸν τρα-γυδοῦντες.

Τοῦ Λεωνίδου τὸ σπαθί

Κολοκοτρῶνης τὸ κρατεῖ

Σήντας θέλει τὰ τὸ θγάλη,

Χίλιους κόβει χίλιους βάλλει.

Ναὶ ἐξώσθησαν τὴν σπάθην ὅλοι. Ἐξῆλθον ἀδελφωμένοι εἰς τοὺς κάμπους τῆς Πελοποννήσου, εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ρούμελης Ζακυνθὸς Μωραΐτης καὶ Ρουμελιώτης. Ἠθλήσαν οὗτοι εἰς τὸ πλάγιόν σου, ὦ Γενναῖε Κολοκοτρῶνη, ἐμάχοντο μὲ τοὺς ἀδελφούς σου, ἐγενναί-οφύχουν μὲ τὸν πατέρα σου, ἐδεινοπάθουν εἰς τὰ ὀρτιά σας, ἤλι-οκαυμένοι, πεινασμένοι, μόνον τρεφόμενοι ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν, τὴν ἀγάπην, τὴν θρησκείαν καὶ πατρίδα. Τὸ τρόπαιον τοῦ Ἀλά, αἱ μάχαι εἰς τὸ Ὀμπλον καὶ τὸ Γηροκουεῖ· αἱ παλληκαριαὶ εἰς τοὺς κάμπους τῆς Γαστούνης, τῶν Πολιανῶν, τῶν Τρικόρφων, τῶν Πα-τρῶν, τοῦ Κομπότη, τῶν Ἀγρᾶφων, τοῦ Νεοκάστρου, τῆς Τριπο-τσᾶς, τῆς Κορίνθου, τοῦ Ναυπλίου, οἱ Ἡρωῖσμοι τοῦ Μεσολογγίου τὸ ταμποῦρι τοῦ Ἰωάννου Πέτα καὶ τοῦ Κεφαλλῆνος Πανᾶ, τὸ ὅποιον ἀκόμη ἀντιδρῶντα τὰς ἀνδραγαθίας των εἰς τὰς πολιορκίας τῶν Ἀθηνῶν, ἡ καρτερία εἰς τοῦ Πέτα ἐποτίσθησαν μὲ τὸ αἶμα Ζακυνθίων συμπολιτῶν σου, ὦ στρατηγὲ Γενναῖε. Ἀπὸ τὸ αἶμα αὐτῶν βλα-στάνει ἀμάρντος δάφνη ἑλληνικῆς βασιλείας. Ἅγιον τὸ χῶμα τοῦ τάφου καὶ τούτων τῶν μαρτύρων πίστεως καὶ πατρίδος. Γῆ τῶν πατέρων μας ἐλαφρὰ κράτει αὐτοὺς εἰς τοὺς κόλπους σου· καὶ ἄς μνη-μονεύηται τὸ ὄνομά των κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, καθ' ἣν ὡς παράδοξος σύμπτωσης εἰς τὰ χρονικά τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, αἱ δύο ἀρχαῖοτάται πόλεις Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἀθῆναι αἱ τοσοῦτον περιδοχοὶ ἡ μὲν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς, ἡ δὲ διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πολιτείας, συμπανηγυρίζουσι ταυτοχρόνως καὶ τὰ κεφάλαια τῆς δό-ξης τῆς.

Καὶ διὰ ταῦτα, ὦ στρατηγὲ, ὅταν ἐπανέλθῃς εἰς τὴν ἐνδοξὸν γῆν τῶν ἀγώνων σου, καὶ θάψῃς εἰς αὐτὴν τὰ κόκκαλα τῆς μητρὸς σου, ὅπως συγχωνευθῶσι μὲ ἐκεῖνα τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν σου, ἐνθυμοῦ καὶ τὴν γῆν ταύτην τῆς γεννήσεώς σου· διὰδώσον ἀ-γάπην πατριωτικὴν, χρὴθ θρησκευτικὰ, σύνδεσιν φιλίας, συμδιώ-σεως καὶ συναγωνισμοῦ εἰς τὰ παῖδιά σου, εἰς τοὺς ἐγγόνους σου, ὅπως αὐτὰ μετὰ τῶν Ζακυνθίων συναγαπῶνται ὡς συμπολίται, συναισθάνωνται ὡς ὁμοεθνεῖς, συνεργάζωνται διὰ μίαν καὶ τὴν αὐ-τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος, δι' ἣν καὶ τὸ αὐτὸ μεγαλεῖον πατρίδος. Ἰσως αἱ παρούσαι πολιτικαὶ περιπτώσεις εὐδοκίμουσαι ταχύτερον καὶ εὐνοϊκώτερον προᾶξωσι τὰς περὶ Ζακυνθίων καὶ τέκνων του ἀ-δελφοποιίας σου.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀντηγεῖ ἐκ τῆς δύσεως. Ἦδη παρασκευά-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΒΕΛΟΝΟΜΩΣΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ

ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΜΕΛΕΤΗΡΙΟΝ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΒΕΛΟΝΟΜΩΣΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ

Ζεῖται νέον προσάρτημα εἰς ἀποκατάστασιν Ἑλληνικοῦ μεγαλείου.
Ἡ Ζάκυνθος μετὰ τῶν ἄλλων ἀδελφωμένη νήσων τοῦ Ἰονίου προε-
τοιμάζονται νὰ σμιῶσιν μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, ἵνα βασιλεύω-
νται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὡς συνοδεύονται διὰ τῆς αὐτῆς αὐ-
ταπαρνήσεως. Ἡ πατρίς οὕτω τῶν Θεοτόκων, τῶν Μανιατῶν, τῶν
Σολομῶν, τῶν Ζαμπελίων, τῶν Μαργουνίων, τῶν Καραβίων, ἡ κοι-
τὶς τῶν Καποδιστρίων, τῶν Μεταξάδων, τῶν Ῥωμαίων, ἡ πρωτάρ-
ξασα τὸν νεώτερον Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν, ἡ πρώτη μεταξὺ Ἑλλη-
νικῶν λαῶν θεμελιώσασα Ἑλληνικὴν αὐτονομίαν ἔπειτα ἀπὸ 600
χρόνων ξενοκρατίαν εὐρίσκει δικαιοσύνην ἀπὸ τὴν γενναϊότητα τῆς
Αγγλίας. Διὸ καὶ πάλιν

Φωράζουτε ὡς τ' ἀστέρια

Καὶ τοῦ Ἰονίου τὰ νησιά

Καὶ ἀπλόρουσι τὰ χέρια

Διὰ τὰ δείξουτε χαρὰ,

Δοξολογοῦσι τὸν Ἰψιστον, εὐγνωμονοῦσι τοὺς προστάτας.

Εἶθε ὅλοι οἱ Ἑλληνικοὶ λαοί, ὡς εὐρίσκουσι παρηγορίαν εἰς τὰς
θλίψεις μὲ τὴν αὐτὴν ὁμοθησκείαν, ὡς ἐκφράζουσι τὰ διανοήματα
διὰ τῆς αὐτῆς γλώσσης, ὡς συνδέονται διὰ τῆς αὐτῆς ὁμοφύλλου ἀ-
γάπης· οὕτω νὰ κυβερνῶνται μὲ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ σκήπτρον βασιλείας,
δοξαζόμενοι ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ θρόνου τῶν χριστιανικῶν αὐτοκρατόρων των.

Σὺ δὲ, ὦ Αἰκατερίνη, γυνὴ Ἥρωος, μήτηρ γενναίων τέκνων,
σπλάγχχνα φιλοπατρίας περικυκλοῦσα τὸν θρόνον τοῦ πλάσου σου,
δέου πρὸς τὸν Θεὸν μετὰ τῶν Ἐθνομαρτύρων πατρός, συζύγου, καὶ
τέκνων σου, ἵνα ὑπὸ τὸ σκήπτρον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κατεσκευάσεν ἡ
ἀνδρεία τῶν συγγενῶν καὶ ὁμοφύλλων σου, πολιτικῶς εὐτυχῇ ἡ
γῆ αὐτὴ, ὅπου ἐφιλοξενήθης, ἔζησες καὶ ἐτάφης, καὶ ἤδη πάλιν ἀ-
καύεις τοὺς μακαρισμοὺς τῶν ἱερέων καὶ ἐγκατοίκων τῆς.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ «Η ΑΥΓΗ»

Διευθυνομένου ὑπὸ Ν. Κοντογιώργα.

1863

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΕΟΥΡΙΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α1.Σ2.Φ5.0021